

UNIÓ EUROPEA

RESUM

L'any 2005 a la zona euro es va produir una certa desacceleració en el creixement, ja que va disminuir del 2,0% a l'1,3%. La previsió de creixement per al 2006 és del 2,1% i per al 2007, de l'1,8%. Aquestes previsions són per la UE-15 del 2,2% i 2%, i per la UE-25 del 2,3% i 2,2%. La taxa de creixement de la inflació a la zona euro s'ha situat l'any 2005 en l'1,9%. L'objectiu a mitjà termini del Banc Central Europeu (BCE) és mantenir la taxa de creixement de la inflació entorn del 2% anual. L'any 2005 ha representat un canvi important en l'orientació de la política monetària de la zona euro, ja que el BCE va decidir modificar a l'alça els tipus d'interès, els quals havien restat inalterats en els darrers dos anys i mig. Aquest canvi d'orientació de la política monetària, davant unes expectatives a l'alça de la inflació, s'explica per l'encariment del preu del petroli, per l'augment de la liquiditat a la zona euro i per les millors perspectives de creixement econòmic. Malgrat això, el diferencial de tipus a favor dels Estats Units s'ha intensificat, per la qual cosa, s'ha revaloritzat el dòlar en els darrers mesos del 2005, fet que ha comportat que el tipus de canvi mitjà per al conjunt de l'any s'hagi situat en 1,245 dòlars per euro. Amb tot, l'euro només s'ha apreciat enfront del dòlar el 0,1% al llarg del 2005, mentre que el 2004 ho havia fet un 9,9%.

L'any 2005 s'ha desenvolupat, amb la presidència britànica, un debat intens sobre el model social europeu. Aquest debat ha servit per mostrar que, malgrat la diversitat que es troba dins la UE-25 en el camp de la protecció social, hi ha elements comuns que permeten afirmar l'existència d'un model social europeu.

Les perspectives financeres per al període 2007-2013 que acordà el Consell Europeu de la Unió Europea del desembre del 2005 situen el pressupost comunitari en els 862,4 mil milions d'euros, amb una distribució funcional que confirma les cinc grans partides de despesa, que són: 1) creixement sostenible, que atén les despeses associades a la consecució dels objectius de l'Estratègia de Lisboa, que representen el 44% del total del pressupost; 2) preservació i gestió dels recursos naturals, que en representen el 43%; 3) ciutadania, llibertat, seguretat i justícia, amb l'1,2%; 4) la Unió Europea com a actor global, amb el 5,8%, i 5) administració i compensacions, amb el 6% restant.

Espanya ha estat el país de la Unió Europea dels Quinze (UE-15) que més s'ha beneficiat en termes absoluts de la política regional comunitària. Es calcula que per al període 2007-2013 el volum d'ajudes estructurals arribarà —en euros constants del 2004— a uns 4.600 milions anuals. Les estimacions més solvents, consideren que, com a mitjana anual, les ajudes estructurals han permès créixer 0,4 punts percentuals per sobre del que s'hauria crescut sense aquestes ajudes. També s'ha estimat que les ajudes programades per al període 2007-2013 suposaran un creixement addicional de 0,2 dècimes percentuals per any.

2.1.

INTRODUCCIÓ¹⁷

L'any 2005 ha suposat per a la Unió Europea el primer any de ple funcionament de l'ampliació amb vint-i-cinc estats membres. També ha suposat l'any marcat per les votacions del referèndum a França i als Països Baixos, on varen guanyar els partidaris de la no-aprovació del Tractat pel qual s'estableix una Constitució per a Europa. Això no obstant, l'acció comunitària no s'ha paralitzat i ha continuat pivotant entorn de quatre grans eixos, que són la prosperitat econòmica, la solidaritat, la seguretat i la presència d'Europa al món.

Algunes de les iniciatives i realitzacions clau de l'any 2005 que cal destacar són les següents: reactivar l'estratègia de Lisboa, actualitzar del Pacte d'estabilitat i creixement, facilitar el camí per a l'aprovació del nou marc financer plurianual per al quinquenni 2007-2013, millorar els mecanismes legislatius, reforçar la seguretat, ampliar les relacions exteriors i la política europea de seguretat i defensa (PESD), i potenciar les accions europees d'informació i de comunicació.

17. Vegeu: *Informe general sobre la actividad de la Unión Europea*, Comissió Europea, febrer de 2006.

Els consells europeus de primavera i de tardor, sota presidència de Luxemburg i del Regne Unit, han constatat els resultats discrets que ha obtingut fins ara l'Estratègia de Lisboa (2000-2010) i han considerat indispensable prioritzar els objectius que es persegueixen de fer d'Europa l'economia més competitiva i sostenible, amb ocupacions de major qualitat i la més cohesionada socialment. El document «Treballant junts pel creixement i l'ocupació. Rellançament de l'Estratègia de Lisboa»,¹⁸ preparat pel Consell de primavera del març de l'any 2005, desglossa els eixos essencials per a la reactivació, que són: el coneixement i la innovació, com a motors del creixement; l'«atractivitat» dels territoris i les regions de la Unió Europea, com a zones ben dotades per rebre noves inversions i capital humà, i la cohesió social, com a nord per orientar les polítiques d'ocupació i de creixement sostenible. Altrament, aquest conjunt de polítiques s'hauran de plasmar en les orientacions generals de política econòmica (OGPE) i en les directrius d'ocupació, que de manera integrada caldrà articular en els «programes nacionals de reforma».

En l'àmbit macroeconòmic s'ha actualitzat el *pacte d'estabilitat i creixement*. Concretament, s'ha concedit una importància major a l'evolució del cicle econòmic per tal de valorar els objectius pressupostaris del dèficit públic de no superar el 3% com a quocient entre el dèficit públic i el producte interior brut (PIB), i el 60% per la relació entre el deute i el PIB, amb una perspectiva a mitjà termini que inclou la possibilitat que en

determinades circumstàncies es puguin superar aquestes restriccions.

Amb relació al nou marc financer plurianual per al quinquenni 2007-2013, el Consell Europeu de desembre va arribar a un consens, que finalment ha ratificat el Parlament Europeu el 4 d'abril de 2006, si bé amb algunes matisacions, com el fet d'incrementar en uns quatre mil milions d'euros el sostre de despesa, que havia fixat el Consell en els 862.363 milions d'euros. Els increments consensuats entre el Parlament i el Consell serviran per millorar les assignacions destinades a les infraestructures transeuropees, el programa d'intercanvi universitari Erasmus, les beques Leonardo o les ajudes per a les petites i mitjanes empreses. Així mateix, el Parlament ha aconseguit ampliar els marges de flexibilitat en la despesa i participar en la revisió de l'estructura pressupostària prevista per d'aquí tres anys, que afectarà el «xec» britànic.

Per millorar els mecanismes legislatius, la Comissió ha llançat la iniciativa «Legislar millor», que s'engloba en el marc d'un esforç iniciat des del 2002 i que intenta contribuir a fer més efectiva les reglamentacions de la Unió Europea per tal de facilitar la vida als ciutadans, reduir els costos econòmics i augmentar-ne l'eficàcia d'acord amb els principis de proporcionalitat i de subsidiaritat.

En el terreny de la seguretat, la Comissió ha presentat un pla quinquennal que desenvolupa el programa de la Haia i les orientacions que adoptà el Consell Europeu del novembre del 2004. Es prioritza la lluita contra el terrorisme i el reforç

18. Vegeu: COM (2005) 24.

de la seguretat, sobretot en els transports aeris. En matèria de salut pública s'estableix una vigilància molt particular en la prevenció de la grip aviària.

En les relacions exteriors cal destacar l'obertura de negociacions d'adhesió amb Croàcia i Turquia, i polítiques de cooperació amb els països dels Balcans occidentals: Albània, Bòsnia i Herzegovina, Macedònia, Servia, Kosovo i Montenegro. Així mateix, dins el Procés de Barcelona per als països mediterranis i la política de veïnatge s'han promogut set plans d'acció en vigor, mentre que cinc estan en preparació. S'ha revisat i aprovat el nou Acord de Cotonú (UE-ACP) de cooperació entre la Unió Europea i setanta-set països de l'Àfrica, del Carib i del Pacífic. S'ha donat una importància especial a les negociacions de l'Organització Mundial del Comerç (OMC), amb una especial atenció a la liberalització del comerç de productes tèxtils, incloent-hi la negociació d'un memoràndum amb la Xina. En l'àmbit de les Nacions Unides és important destacar l'impuls que ha donat la Unió Europea als compromisos dels Objectius de desenvolupament del mil·lenni per tal de duplicar l'ajuda de la Unió als països en desenvolupament entre el 2004 i el 2010.

2.2.

PREVISIONS ECONÒMIQUES

L'any 2005 a la zona euro es va produir una certa desacceleració en el creixement, ja que va disminuir del 2,0% a l'1,3%. La previsió de creixement per al 2006 és del 2,1%, i per al 2007, de l'1,8%, suposant

que es compleixen les previsions emprades en l'evolució del preu del petroli. (Vegeu la nota 3.) Pel que fa als principals emissors de turisme cap a les Illes Balears (Alemanya, el Regne Unit i Espanya), les previsions per als anys 2006 i 2007 són de l'1,7% i de l'1,0% quant a Alemanya, i del 2,4% i 2,8% per al Regne Unit. Aquesta diferència de ritmes de creixement és deguda a la major incertesa en la recuperació del consum privat en el cas de l'economia alemanya. (Vegeu l'apartat 1.1) Amb referència a Espanya, les previsions de creixement són del 3,1% l'any 2006 i del 2,8% l'any 2007. (Vegeu l'apartat 3.) A l'Europa dels Vint-i-cinc, el creixement mitjà ha estat de l'1,6% l'any 2005, mentre que la previsió per al 2006 i per al 2007 és del 2,3% i del 2,2%. (Vegeu el quadre I-8.)

La inversió en equip és més alta que en anys anteriors. Les estimacions per a l'exercici 2005 a la zona euro són del 3,7%. Les previsions per al 2006 i per al 2007 són més positives: del 5,4% i del 4,5%, respectivament. Cal subratllar, especialment, la recuperació d'Alemanya a partir del 2004 i el manteniment del ritme inversor al Regne Unit i a Espanya.

Les estimacions per al 2005 amb relació a l'ocupació confirmen les previsions a l'alça de la zona euro que es varen fer en l'exercici passat, ja que s'ha incrementat l'ocupació el 0,7%. Les previsions de la Comissió Europea per a l'any 2006 i per al 2007 mostren una tendència positiva, en preveure un creixement del 0,9% i del 0,8%, respectivament. Es poden subratllar els creixements negatius l'any 2005 a Alemanya, a Itàlia i a Holanda. Cal desta-

QUADRE I-8. EVOLUCIÓ DE LA SITUACIÓ ECONÒMICA EUROPEA (2005-2007)

	PIB a preus constants (variació anual en %)		Formació bruta de capital fix en equips (variació anual en %)		Ocupació total (variació total en %)		Nombre d'aturats (en % de la població civil activa)		Inflació (variació anual en %)		Necessitat (-) o capacitat de finançament de les administracions públiques (en % del PIB)		Deute públic brut (en % del PIB)		Balanç de les operacions amb la resta del món (en % del PIB)									
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006								
Bèlgica	1,2	2,3	2,1	10,7	0,5	3,7	0,9	0,9	0,9	2,8	2,4	2,0	0,1	-0,3	-0,9	93,3	89,8	87,0	2,2	2,3	2,4			
Alemanya	0,9	1,7	1,0	4,0	6,7	4,7	-0,2	0,3	0,3	1,3	1,4	2,0	-3,3	-3,1	-2,5	67,7	68,9	69,2	3,9	3,3	4,1			
Grècia	3,6	3,5	3,4	0,5	7,4	6,1	1,4	1,3	1,3	3,7	3,2	3,2	-4,5	-3,0	-3,6	107,5	105,0	102,1	-9,2	-7,8	-7,8			
Espanya	3,4	3,1	2,8	9,5	7,9	7,0	3,1	2,7	2,2	3,5	3,6	3,2	1,1	0,9	0,4	43,2	40,0	37,9	-7,4	-8,7	-9,2			
França	1,4	1,9	2,0	5,6	4,8	4,9	0,2	0,4	0,6	1,2	1,8	1,8	-2,9	-3,0	-3,1	66,8	66,9	67,0	-1,2	-1,7	-1,6			
Irlanda	4,7	4,9	5,1	27,1	7,5	6,7	4,7	2,9	2,4	1,9	2,3	2,3	1,0	0,1	-0,4	27,6	27,2	27,0	-1,9	-2,6	-3,1			
Itàlia	0,0	1,3	1,2	-1,1	3,6	3,4	-0,4	0,2	0,2	2,3	2,4	2,1	-4,1	-4,1	-4,5	106,4	107,4	107,7	-1,1	-1,5	-1,4			
Luxemburg	4,2	4,4	4,5	2,5	5,0	6,0	2,9	3,0	3,0	2,5	3,2	2,5	-1,9	-1,8	-1,5	6,2	7,9	8,2	8,4	9,2	9,9			
Holanda	1,1	2,6	2,6	1,4	6,2	3,7	-0,2	0,8	0,8	1,7	2,0	2,1	-0,3	-1,2	-0,7	52,9	51,2	50,3	7,1	6,5	6,7			
Àustria	1,9	2,5	2,2	0,9	3,0	2,9	0,6	0,6	0,9	2,0	1,7	1,7	-1,5	-1,9	-1,4	62,9	62,4	61,6	2,9	3,7	4,0			
Portugal	0,3	0,9	1,1	-0,6	1,8	2,6	0,0	0,2	0,3	2,6	2,8	2,5	-6,0	-5,0	-4,9	63,9	68,4	70,6	-9,5	-9,8	-9,6			
Finlàndia	2,1	3,6	2,9	-5,5	4,6	4,4	1,6	1,4	0,8	1,3	1,2	1,3	2,6	2,8	2,5	41,1	39,7	38,3	2,4	2,4	2,0			
Zona euro	1,3	2,1	1,8	3,7	5,4	4,5	0,7	0,9	0,8	1,9	2,1	2,1	-2,4	-2,4	-2,3	70,8	70,5	70,1	0,1	-0,5	-0,3			
Dinamarca ¹	3,1	3,2	2,3	13,4	6,2	3,0	0,7	0,4	0,1	4,8	4,0	3,8	2,0	1,9	2,0	4,9	3,9	4,0	35,8	30,0	26,5	2,9	3,4	3,4
Suècia ¹	2,7	3,4	3,0	11,1	5,0	4,0	0,7	1,6	1,0	7,8	7,0	6,7	1,0	1,3	1,5	2,9	2,2	2,3	50,3	47,6	44,8	5,9	5,8	6,0
Regne Unit ¹	1,8	2,4	2,8	1,4	3,4	4,4	1,0	0,4	0,6	4,7	5,0	4,8	2,0	2,1	2,1	-3,5	-3,0	-2,8	42,8	44,1	44,7	-2,6	-3,3	-3,2

Continua

QUADRE I-8. EVOLUCIÓ DE LA SITUACIÓ ECONÒMICA EUROPEA (2005-2007)

	PIB a preus constants (variació anual en %)		Formació bruta de capital fix en equips (variació anual en %)		Ocupació total (variació total en %)		Nombre d'aturats en % de la població civil activa)		Inflació (variació anual en %)		Necessitat (-) o capacitat de finançament de les administracions públiques (en % del PIB)		Deute públic brut (en % del PIB)		Balanç de les operacions amb la resta del món (en % del PIB)						
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006					
UE-15	1,5	2,2	2,0	3,8	5,1	4,4	0,7	0,8	0,8	1,9	2,1	2,1	-2,3	-2,2	-2,2	64,6	64,4	64,0	-0,1	-0,7	-0,5
Xipre	3,8	3,8	3,8	-4,5	3,9	6,0	1,5	1,5	1,5	2,8	3,2	2,5	-2,4	-2,1	-2,0	70,3	69,1	67,8	-5,7	-6,1	-6,0
República Txeca	6,0	5,3	4,7	7,5	5,5	6,5	0,9	0,6	0,5	1,0	2,0	2,3	-2,6	-3,2	-3,4	30,5	31,5	32,4	-2,3	-2,6	-2,0
Estònia	9,8	8,9	7,9	13,9	9,5	8,0	1,8	0,8	0,6	3,4	3,6	2,9	1,6	1,4	0,8	4,8	3,6	3,0	-10,6	-9,8	-9,0
Hongria	4,1	4,6	4,2	3,7	5,5	5,7	0,0	0,1	0,5	5,4	2,7	3,8	-6,1	-6,7	-7,0	58,4	59,9	62,0	-7,4	-8,3	-8,5
Letònia	10,2	8,5	7,6	—	—	—	1,5	1,0	0,7	11,1	6,6	5,6	0,2	-1,0	-1,0	11,9	11,3	10,9	-12,4	-13,1	-12,6
Lituània	7,5	6,5	6,2	18,2	12,3	10,1	2,4	0,9	0,6	3,4	3,5	3,3	-0,5	-0,6	-0,9	18,7	18,9	19,7	-7,0	-7,3	-7,4
Malta	2,5	1,7	1,9	—	—	—	0,6	0,3	0,5	7,3	7,4	7,4	-3,3	-2,9	-3,2	74,7	74,0	74,0	-12,9	-12,6	-12,3
Polònia	3,2	4,5	4,6	5,0	8,5	10,0	2,3	2,2	1,8	17,7	16,2	15,2	-2,5	-3,0	-3,0	42,5	45,5	46,7	-1,5	-2,0	-2,5
Eslòvaquia	6,0	6,1	6,5	8,6	7,1	4,9	2,1	1,2	0,9	16,4	15,5	14,8	-2,9	-2,7	-2,1	34,5	34,3	34,7	-8,5	-5,7	-3,4
Eslòvenia	3,9	4,3	4,1	2,9	3,2	7,2	0,7	0,6	0,4	6,3	6,3	6,3	-1,8	-1,9	-1,6	29,1	29,9	29,7	-1,1	-1,6	-1,8
UE-25	1,6	2,3	2,2	—	—	—	0,8	0,9	0,8	8,7	8,5	8,2	-2,3	-2,3	-2,2	63,4	63,2	62,9	-0,3	-0,9	-0,7
EUA	3,5	3,2	2,7	10,2	7,4	6,0	1,8	1,4	0,6	5,1	4,8	5,1	-3,8	-4,1	-4,4	—	—	—	-6,3	-7,0	-6,9
Japó	0,1	1,8	2,3	—	—	—	0,4	0,4	0,3	4,4	4,3	4,3	-6,5	-5,8	-5,4	—	—	—	3,6	3,6	3,4

1. Països fora de la zona euro.

Font: CE i elaboració pròpia

car que Irlanda presenta el major creixement de l'ocupació de la UE-25 (4,7%), seguida d'Espanya (3,1%). Es destaca també Luxemburg, amb un 2,9%, taxa que és per sobre de la dels Estats Units (1,8%). A l'Europa dels Vint-i-cinc també es dona una tendència positiva, amb creixements entorn del 0,8%.

La taxa mitjana de desocupació de la zona euro va ser del 8,6% l'any 2005 i disminueix per al 2006 i per al 2007 fins al 8,2%. Pel que fa a Espanya, el 2005 s'ha reduït aquest valor fins al 9,2% i l'atur és a zona euro d'un 8,3% per al 2007. Cal remarcar que l'any 2005 sis països de la UE-15 presenten unes taxes d'atur iguals o millors per comparació als Estats Units (5,1%): és el cas d'Irlanda (4,3%), d'Holanda (4,7%), de Dinamarca (4,8%) i del Regne Unit (4,7%). Unes dades similars són les que es presenten per a l'Europa dels Vint-i-cinc, amb una taxa de desocupació del 8,7% al 8,5% els anys 2005 i 2006, que es reduirà l'any 2007 al 8,2%.

La taxa de creixement de la inflació a la zona euro s'ha situat l'any 2005 en l'1,9%, de manera que disminueix 0,1 dècimes respecte dels valors de l'exercici passat. Segons les previsions, pot ascendir lleugerament dues dècimes percentuals fins a assolir una taxa del 2,1% el 2006 i 2007. L'objectiu a mitjà termini del Banc Central Europeu és mantenir la taxa de creixement de la inflació entorn del 2% anual. A la nova Europa dels Vint-i-cinc, la taxa de creixement de la inflació es preveu que també serà entorn del 2% i que es mantindrà estable en el 2,1% en els pròxims anys. A la zona euro es troben per sobre de l'objectiu del 2%: Bèlgica (2,8%), Grècia

(3,7%), Espanya (3,5%), Itàlia (2,3%), Luxemburg (2,5%) i Portugal (2,6%).

L'any 2005 s'ha mantingut el dèficit públic a la zona euro respecte del 2004, ja que per a ambdós anys el dèficit és del -2,4% del PIB. Aquest valor es preveu que es mantindrà l'any 2006 i que es reduirà una dècima el 2007, en registrar-se un dèficit del -2,3%. A l'Europa dels Vint-i-cinc, el dèficit és molt similar, en passar del -2,3% dels anys 2005 i 2006 al -2,2%, de l'any 2007. S'ha de destacar que Bèlgica, Irlanda, Espanya i Finlàndia són els únics països de la zona euro que presenten un superàvit fiscal. El 2006 Alemanya, Grècia, Itàlia i Portugal no compleixen el criteri de Maastricht segons el qual el dèficit no ha de superar el 3% del PIB. Fora de la zona euro, tampoc no el compleix el Regne Unit.

Pel que fa a l'endeutament públic, els criteris de Maastricht estableixen que no pot superar el 60% del PIB. El deute públic de la UE-15 l'any 2005 ha estat del 64,6% del PIB i les previsions per al 2006 són del 64,4%. En el cas de la zona euro, l'endeutament públic esdevé superior al 70,8% del PIB, amb una tendència a augmentar l'any 2006: d'aquesta manera, aquest any es preveu que superarà més de deu punts percentuals el criteri que s'estableix en el Tractat. Els països que no compleixen el criteri són Bèlgica, Alemanya, Grècia, França, Itàlia, Àustria i Portugal. A l'Europa dels Vint-i-cinc s'ha previst que l'endeutament també serà superior al criteri establert a Maastricht (entorn del 62-63% del PIB), mentre que els deu països que recentment han passat a formar part de la Unió Europea es preveu que estaran molt per sota dels criteris fixats, excepte en el cas de Xipre i de Malta.

El balanç de les operacions corrents amb la resta del món l'any 2005 obté valors negatius en l'àmbit de la UE-15 (-0,1% del PIB). Si es considera únicament la zona euro de la Unió Europea, aquests valors són positius, ja que s'arriba al 0,1% del PIB l'any 2005, amb unes previsions d'agreuament els anys 2006 i 2007. S'ha de destacar que els països amb un major dèficit per operacions corrents són Grècia, Espanya i Portugal, per sobre del -7% del PIB. A l'Europa dels Vint-i-cinc, el balanç per al 2005 és del -0,3% i es preveu que aquestes dades s'agreuaran en els propers anys. Als països de l'ampliació, superen el 10% de dèficit per compte corrent Estònia, Letònia i Malta.

de Lisboa.²⁰ Es tracta de plantejar la millora de l'ocupació i del mercat de treball, la sostenibilitat i la qualitat de les finances públiques, fomentar la recerca i el desenvolupament (R+D), millorar l'entorn empresarial, i millorar les competències i les qualificacions del capital humà. En aquesta línia, el Consell Europeu de Brussel·les dels dies 23 i 24 de març de 2006 estableix com àmbits prioritaris d'actuació amb vista al 2007 els següents: desenvolupar una política energètica europea, reforçar la inversió en R+D+I, fomentar el potencial empresarial sobretot de les pimes, millorar l'ocupació especialment dels joves, les dones, els treballadors de més edat, els discapacitats, els immigrants legals i les minories, i incentivar reformes laborals que incorporin major flexibilitat i seguretat en l'ocupació.

2.3.

LA POLÍTICA ECONÒMICA I MONETÀRIA¹⁹

En aquest apartat ens centram en els programes nacionals de reformes i en l'anàlisi de la política monetària i l'evolució de l'euro.

2.3.1. ELS PROGRAMAES NACIONALS DE REFORMES

Els programes nacionals de reformes (PNR) són un intent positiu dels estats membres que intenta plasmar en un document únic les reformes necessàries per aconseguir els objectius de l'Estratègia

Amb referència a Espanya, el PNR mostra, en primer lloc, la necessitat d'introduir tot un seguit d'actuacions si es volen aconseguir els objectius de l'Estratègia de Lisboa amb vista al 2010. (Vegeu el quadre I-9.)

Per complir aquests objectius, el PNR considera prioritari incidir en els camps següents: la inversió privada, les infraestructures, la qualitat del capital humà, la inversió en R+D+I, la competència en els mercats de béns i serveis, la millora de les institucions del mercat de treball, i el dinamisme empresarial.

En opinió de la Comissió Europea, els punts positius del PNR espanyol són l'esforç per defensar l'estabilitat pressupostà-

19. Vegeu: *Memoria sobre la situació socioeconòmica y laboral. España 2005*, Consell Econòmic i Social d'Espanya, Madrid, 2006, p. 13-55.

20. Vegeu: COM (2006) 30, de 25 de gener de 2006, «Time to move up a gear. The new partnership for growths and jobs».

QUADRE I-9. PRINCIPALS EIXOS D'ACTUACIÓ DEL PROGRAMA NACIONAL DE REFORMES D'ESPANYA

Objectius	Espanya					Espanya	
	UE-15	UE-25	2004	2008	2010	UE-15	UE-25
Eixos d'actuació del PNR i directrius comunitàries	Principals						
Convergència en PIB per càpita (PPA, UE-25=100)	97,7	108,3	100,0	100,0	100,0	—	—
Taxa d'ocupació del 66%	61,1	64,8	63,3	—	66,0	—	—
Transversal	—						
Reduir les emissions de CO ₂ (índex 1990=100) ^a	140,0	98,1	—	—	124,0	—	—
Eix 1: Estabilitat macroeconòmica i pressupostària (directrius de l'1 a la 6)	Específics						
Reduir el deute públic al 34% del PIB	46,6	64,3	63,4	37,5	34,0	—	—
Eix 2: Pla estratègic d'infraestructures i transport (PETI) i el programa AGUA (directriu 16)	—						
Augmentar la dotació de vies fèrries fins als 35 km/1000 km ² de superfície	28,3	48,3	—	32,0	35,0	—	—
Reduir la taxa d'accidentalitat en carreteres en un 40% ^b	15,9	10,9	—	11,0	9,5	—	—
Eix 3: Augment i millora del capital humà (directrius 23 i 24)	—						
Reduir un 50% la taxa d'abonament escolar prematur ^c	30,4	17,8	15,7	20,1	15,0	—	—
Eix 4: L'estratègia d'investigació, desenvolupament i innovació (INGENIO 2010) (directrius de la 7 a la 9)	—						
Duplicar la inversió en I+D	1,1	2,0	2,0	1,6	2,0	—	—
Convergir amb Europa en societat de la informació (TIC/PIB)	4,8	6,8	—	6,3	7,0	—	—
Eix 5: Més competència, millor regulació, eficiència de les AP i competitivitat (directrius de la 7 a la 15)	—						
Convergir amb la mitjana europea en els indicadors de competència en els quals estiguem per sota	—	—	—	—	—	—	—
Eix 6: Mercat de treball i diàleg social (directrius de la 17 a la 24)	—						
Augmentar la taxa d'ocupació femenina	48,3	57,0	55,8	57,4	57,0	—	—
Reduir la taxa de desocupació juvenil	22,1	16,6	18,6	19,3	18,6	—	—
Reduir la sinistraltat laboral en un 15% ^d	—	—	—	—	—	—	—
Eix 7: Pla de foment empresarial (directrius 14 i 15)	—						
Augmentar la taxa de creació d'empreses de més d'un treballador en un 25%	10,0	—	—	11,5	12,5	—	—

Nota:

- a. Objectiu mitjà per al període 2008-2010.
 - b. Nombre de víctimes mortals 71.000 milions de passatgers per quilòmetre.
 - c. Percentatge de joves (18-24 anys) que han completat com a màxim l'educació secundària i no continuen cap estudi o formació.
 - d. Nombre d'accidents de treball amb baixa laboral per cada 100.000 treballadors afiliats a la Seguretat Social.
- Font: Convergència i Treball. Programa Nacional de Reformes de Espanya, 2005.

ria dins el cicle econòmic, l'establiment d'un pla detallat de R+D+I i l'aclariment dels objectius específics per a la xarxa de transports. Els punts febles responen a la necessitat d'insistir a reduir la segmentació del mercat de treball i a augmentar l'ocupació femenina, i millorar les condicions de la competència, especialment en els mercats de la venda minorista i l'energia.

2.3.2. ANÀLISI DE LA POLÍTICA MONETÀRIA I L'EVOLUCIÓ DE L'EURO

L'any 2005 ha representat un canvi important en l'orientació de la política monetària de la zona euro, ja que el Banc Central Europeu va decidir modificar a l'alça els tipus d'interès, els quals havien restat inalterats en els darrers dos anys i mig. (Vegeu el quadre I-4.)

Aquest canvi d'orientació de la política monetària, davant d'unes expectatives a l'alça de la inflació, s'explica per l'encariment del preu del petroli, per l'augment de la liquiditat a la zona euro i per les millors perspectives de creixement econòmic. De fet, però, el creixement de la zona euro ha estat inferior el 2005 en relació amb el 2004, motivat per la feblesa de les tres principals economies de la zona euro, que són Alemanya, França i Itàlia, la qual cosa posa en qüestió la pertinença d'un enduriment de la política monetària abans que no s'hagi pogut consolidar la recuperació econòmica.

Malgrat això, el diferencial de tipus a favor dels Estats Units d'Amèrica s'ha intensificat, per la qual cosa s'ha revaloritzat el dòlar en els darrers mesos del 2005,

circumstància que ha comportat que el tipus de canvi mitjà per al conjunt de l'any s'hagi situat en 1,245 dòlars per euro. Amb tot, l'euro només s'ha apreciat enfront del dòlar el 0,1% al llarg del 2005, mentre que el 2004 ho havia fet un 9,9%. La revalorització enfront de la lliura esterlina ha estat del 0,8% i enfront del ien japonès s'ha revaloritzat l'1,8%.

2.4.

LES POLÍTIQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ, DE DIÀLEG SOCIAL I DE PROTECCIÓ SOCIAL

En aquest apartat ens centram a analitzar les polítiques actives d'ocupació, de diàleg social i relacions laborals, i de protecció social.²¹

2.4.1. LES POLÍTIQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ

Els PNR, en els objectius de complir l'Estratègia de Lisboa per a l'horitzó del 2010, no tan sols consideren reformes en l'àmbit macroeconòmic i microeconòmic, sinó que també les preveuen en l'àmbit de l'ocupació.

Les noves directrius sobre l'ocupació pretenen augmentar la capacitat de crear ocupació i la qualitat dels llocs de treball, i fomentar el creixement de la productivitat del treball. Per això, es proposa treballar en tres eixos bàsics amb vista al proper trienni 2005-2008, que són augmentar la

²¹ Vegeu: *op. cit.*, Consell Econòmic i Social d'Espanya, Madrid, 2006, p. 61-125 (capítol 2) i 123-135 (capítol 3).

taxa d'activitat i modernitzar els sistemes de protecció social; millorar l'adaptabilitat dels treballadors i de les empreses, i augmentar la flexibilitat dels mercats de treball, i incrementar les inversions en capital humà, amb relació a la millora de l'educació i de les qualificacions laborals.

Quant al primer eix, es proposa millorar l'adaptabilitat entre la vida personal i la laboral, per mitjà de la promoció de serveis de guarderies i d'atenció a les persones dependents. Amb relació al manteniment i a la prolongació de la vida laboral, s'opta per reduir els incentius per accedir a la jubilació anticipada. Respecte dels joves, es pretén reduir l'atur juvenil, seguint el Pacte europeu per a la joventut que creà el Consell Europeu del març del 2005. Amb referència al segon eix, l'èmfasi es posa a fomentar mecanismes que facilitin una millor adequació a les noves tecnologies, una millor adaptació ocupacional i una millor mobilitat geogràfica dels treballadors. El darrer eix se centra en la inversió en capital humà, en el foment de la formació contínua i en la identificació millor de les qualificacions que el mercat de treball demana contínuament.

Segons les dades de l'Eurostat, els indicadors de l'Estratègia europea de l'ocupació per a Espanya, la UE-25 i els objectius que fixa l'Estratègia de Lisboa per al 2010, indiquen que en el cas d'Espanya s'han produït millores en certs indicadors, si bé encara queden lluny dels objectius prevists per l'Estratègia europea d'ocupació pel que fa a la taxa d'ocupació i a la taxa d'ocupació femenina. (Vegeu el quadre I-10.)

Amb relació a l'Estratègia europea per a l'ocupació, el Consell Europeu del mes de març del 2006 insta a adoptar un enfocament de l'ocupació al llarg de tota la vida, que permeti augmentar les taxes d'ocupació i finançar les pensions i la sanitat; oferir alternatives als joves desocupats; desenvolupar mesures que assegurin la igualtat de gènere i fomentar un millor equilibri entre la vida laboral i la personal, i millorar la formació dels majors de quaranta-cinc anys, incentivar la prolongació de la vida laboral i fomentar el treball a temps parcial.

2.4.2. EL DIÀLEG SOCIAL I LES RELACIONS LABORALS

El primer Programa de treball conjunt dels agents socials en matèria de diàleg social i relacions laborals per al període 2003-2005 permet fer una primera valoració. Se'n poden destacar els aspectes següents:

- Pel que fa a les directrius d'ocupació, les organitzacions sindicals i empresarials varen presentar el segon «Informe sobre iniciatives rellevants per a l'aplicació de les directrius d'ocupació portades a terme pels agents socials en els estats membres».
- Respecte de l'aprenentatge permanent, es va presentar en el marc de la Cimera Social Tripartita del mes de març, el tercer «Informe anual sobre les accions empreses pels interlocutors socials per tal de promoure el desenvolupament de les competències i les qualificacions al llarg de tota la vida».

QUADRE I-10. INDICADORS DE L'ESTRATÈGIA D'OCCUPACIÓ, ESPANYA, UE-25 (2004-2005)

Indicadors	Espanya		UE-25		Diferència mitjana 3 millors		Diferència Espanya-UE-25		Diferència Espanya mitjana 3 millors	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Ocupació										
Taxa d'ocupació (% població de 15 a 64 anys)	60,9	63,2	63,0	63,6	73,8	73,8	-2,1	-0,4	-12,9	-10,6
Taxa d'ocupació femenina (% dones de 15 a 64 anys)	47,9	51,2	55,4	56,2	69,7	69,6	-7,5	-5,0	-21,8	-18,4
Taxa d'ocupació de majors (% població de 55 a 64 anys)	41,0	43,1	40,7	42,3	62,3	61,9	0,3	0,8	-21,3	-18,8
Desocupació										
Taxa d'atur (% població activa)	11,1	9,4	9,4	9,1	4,5	4,6	1,7	0,3	6,6	4,8
Taxa d'atur femenina (% població femenina activa)	15,3	12,3	10,2	9,9	4,4	4,3	5,1	2,4	10,9	8,0
Taxa d'atur jove (% població activa de 15 a 24 anys)	22,4	20,4	18,5	18,7	8,0	8,2	3,9	1,7	14,4	12,2
Ràtio de desocupació jove (% població de 15 a 24 anys)	10,0	9,7	8,0	8,3	3,7	4,5	2,0	1,4	6,3	5,2
Atur de llarga duració (% total aturats)	32,6	24,6	44,1	45,5	20,1	19,6	-11,5	-20,9	12,5	5,0
Creixement del PIB real										
	3,1	3,4	2,4	1,6	7,8	9,2	0,7	1,8	-4,7	-5,8

Indicadors d'avaluació	Diferències al 2005 respecte a Objectius 2005			Diferències al 2005 respecte a Objectius 2010				
	Objectius 2005	Objectius 2010	Espanya	UE-25	Mitja 3 millors	Espanya	UE-25	Mitja 3 millors
Ocupació								
Taxa d'ocupació (% població de 15 a 64 anys)	67,0	70,0	-3,8	-3,4	6,8	-6,8	-6,4	3,8
Taxa d'ocupació femenina (% dones de 15 a 64 anys)	57,0	60,0	-5,8	-0,8	12,6	-8,8	-3,8	9,6
Taxa d'ocupació de majors (% població de 55 a 64 anys)	—	50,0	—	—	—	-6,9	-7,7	11,9
Creixement del PIB real								
	3,0	3,0	0,4	-1,5	5,2	0,4	-1,5	5,2

Objectius 2010: cimera de Lisboa.

Objectius 2005/2010, cimera d'Estocolm.

Objectius PIB 3 per 100 real anual: escenari econòmic base, cimera de Lisboa.

No hi ha objectiu quantitatiu sobre els desocupats, però sense aconseguir una taxa «fricciona» el 2010. La Comissió Europea empra habitualment com a referència la mitjana dels tres millors resultats per països.

Font: Elaboració pròpia amb dades d'Eurostat, Labour Force Survey, segons trimestres, i dades anuals de creixement del PIB real a preus constants de 2000.

- Amb relació a la igualtat de gènere, dins el marc del diàleg bipartit, el març de 2005 la Confederació de Sindicats Europeus (CES), la Unió de Confederacions de la Indústria i de les Organitzacions Empresarials d'Europa (UNICE), la Unió Europea de l'Artesanat i de les Petites i Mitjanes Empreses (UEAPME) i el Centre Europeu de l'Empresa Pública (CEEP) varen signar el marc d'actuacions sobre la igualtat entre els homes i les dones, que cerca aconseguir l'equitat que consagren els tractats i l'eficiència productiva, en millorar els nivells ocupacionals, especialment de les dones.

* En el tema de les reestructuracions, s'ha fet una nova passa amb la creació del Fòrum de les Reestructuracions, que reuneix membres de la CES i de la UNICE amb representants de les institucions comunitàries i dels governs nacionals.

- En el camp de promoure l'ocupació juvenil, es pot destacar que el Consell Europeu de primavera va aprovar el Pacte europeu per a la joventut, el qual varen aprovar prèviament la CES, la UNICE, la UEAPME i el CEEP, i la «Contribució conjunta a la Iniciativa europea per a la joventut», document en què es defensa un enfocament intergeneracional en les polítiques actives, la qual cosa suposa desenvolupar estratègies d'envelliment

actiu, al mateix temps que es facilita l'incorporació dels joves a l'activitat laboral.

En temes de discapacitat no s'ha aconseguit, en canvi, actualitzar la Declaració conjunta de l'any 1999, ni tampoc s'ha actualitzat en temes de racisme la Declaració conjunta del 2004. Per a aquests temes del diàleg social i per a d'altres serà crucial el nou programa de treball adoptat conjuntament per al període 2006-2008 i el seu desenvolupament, centrat en les prioritats europees en matèria d'ocupació.²²

2.4.3. LA PROTECCIÓ SOCIAL

L'any 2005 amb la presidència britànica s'ha desenvolupat un debat intens sobre el model social europeu. Aquest debat ha servit per mostrar que, malgrat la diversitat que es troba dins la UE-25 en el camp de la protecció social, hi ha elements comuns que permeten afirmar l'existència d'un model social europeu.²³

Així mateix, la Comissió ha reiterat la necessitat de practicar un trànsit en la naturalesa de l'estat del benestar merament «protector» cap un sistema «activador», com a condició de la seva supervivència en termes de sostenibilitat financera.²⁴ Aquest enfocament activador és el que orienta el mètode obert de coordina-

22. Vegeu: CES, UNICE, UEAPME i CEEP: Programa de treball dels agents socials europeus, 2006-2008.

23. Vegeu: Comissió Europea, «Los valores europeos en un mundo globalizado. Contribución de la Comisión a la reunión de los Jefes de Estado y de Gobierno del mes de octubre», COM (2005) 525 final.

24. Vegeu: Comissió Europea, document de treball «Sustainable Financing of Social Policies in the European Union» (19.12.2005), SEC (2005) 1774.

ció (MOC) en matèria de protecció social, que ha definit els objectius i els principals reptes que la Comissió ha recollit en el seu primer informe conjunt sobre la protecció social (pensions) i la inclusió social.²⁵

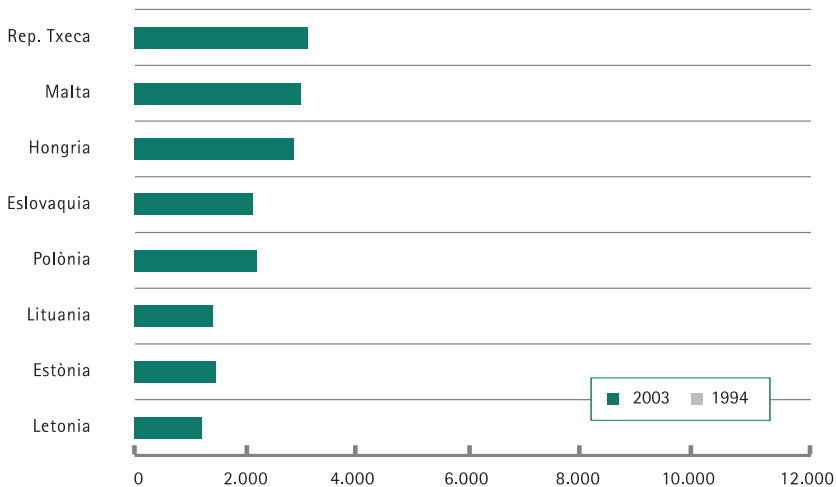
També s'han encetat noves reflexions entorn dels canvis demogràfics, com són els fenòmens de l'envelliment, l'escassa natalitat o la immigració, que obliguen a replantejar-se reformes necessàries en el camp de la protecció social.²⁶

Amb tot, aquest reforçament retòric de la importància del model social europeu contrasta amb la reducció dels pressuposts

comunitaris dedicats a les polítiques socials per la via de la reconducció dels programes actuals cap un únic instrument, amb la pèrdua del pes específic d'algunes polítiques comunitàries, com és el cas de la d'inclusió social. Aquesta deriva pressupostària no facilitarà que disminueixin les disparitats existents pel que fa a les diferències pressupostàries en protecció social entre els estats membres, tal com reflecteix l'anàlisi de la intensitat de la protecció social en la UE-25 en termes de la despesa en protecció social per habitant en termes SEEPROS, valorada en paritats de poder adquisitiu. (Vegeu el gràfic I-3.)

Gràfic I-3

Intensitat de la protecció social en la Unió Europea (1994-2003)

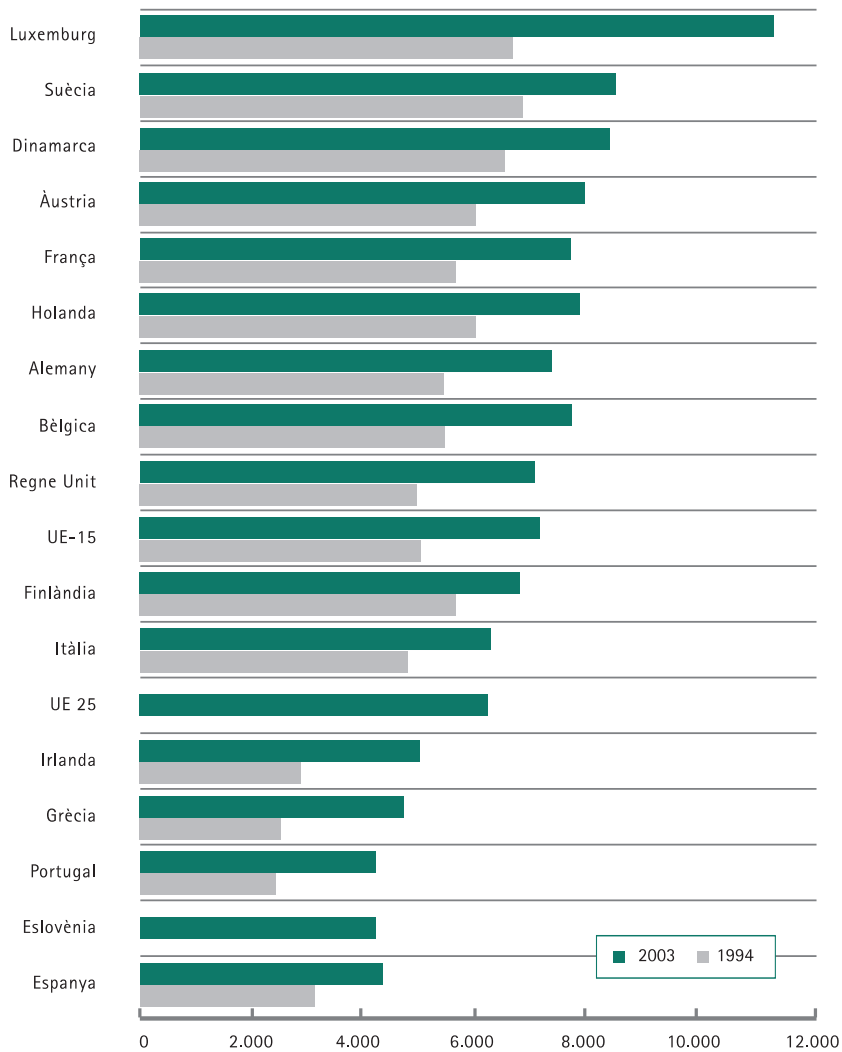

Continua

25. Vegeu: Comissió Europea, «Informe conjunto sobre protección social e inclusión social, Comunicación al Consejo, al Parlamento Europeo y al Comité Económico y Social Europeo y al Comité de las regiones», COM (2205) 13 final.

26. Vegeu: Comissió Europea, «Libro Verde. Frente a los cambios demográficos: una nueva solidaridad entre generaciones», COM (2005) 94 final.

Gràfic I-3
Intensitat de la protecció social en la Unió Europea (1994-2003)

* Despeses en protecció social per habitant en termes SEEPROS. Paritats de poder adquisitiu, milers d'unitats.

Nota: No hi ha dades per al 1994 en el cas dels països incorporats després de la darrera ampliació.

Font: Eurostat, *European social statistics: Social protection. Expenditure and receipts, 1994-2003*.

Segons aquestes dades, l'any 2003 Espanya ocupava l'antepenúltima posició entre els països de la UE-15, darrere de Grècia i de Portugal. El seu esforç representava el 60,4% de la mitjana de la UE-15, dos punts per davall del que suposava l'any 1994. En termes d'evolució, altres països que al començament de la dècada estaven encara més allunyats que Espanya de la mitjana europea —com Grècia, Portugal i Irlanda— han aconseguit escurçar de manera més accelerada les distàncies amb la UE-15.

2.5.

LES PERSPECTIVES FINANCERES 2007-2013 I LA POLÍTICA REGIONAL

En aquest subapartat analitzam, d'acord amb el títol, les perspectives financeres 2007-2013 i la política regional.

2.5.1. LES PERSPECTIVES FINANCERES 2007-2013

Les perspectives financeres per al període 2007-2013 acordades pel Consell Europeu de la Unió Europea de desembre de 2005 situen el pressupost comunitari en els 862,4 mil milions d'euros, amb una distribució funcional que confirma les cinc grans partides de despesa. Són les següents: 1) creixement sostenible, que atén les despeses associades a la consecució dels objectius de l'Estratègia de Lisboa

i que representen el 44% del total del pressupost; 2) preservació i gestió dels recursos naturals, que en representen el 43%; 3) ciutadania, llibertat, seguretat i justícia, amb l'1,2%; 4) la Unió Europea com a actor global, amb el 5,8%, i 5) administració i compensacions, amb el 6% restant. (Vegeu el quadre I-11.)

Les despeses associades al creixement i a l'ocupació es divideixen en dues grans categories:

- Despeses de competitivitat: inclou les despeses de R+D+I, les xarxes transeuropees, l'educació i la formació, la promoció de la competitivitat en el marc del mercat únic, i la política social. També s'introdueix la possibilitat de crear un fons d'ajustament per la globalització, amb cinc-cents milions d'euros anuals, amb la finalitat d'ajudar els treballadors afectats per processos de deslocalització.
- Despeses de cohesió: inclou el finançament de la política regional, que defineix tres grans objectius —de convergència, de competitivitat regional i d'ocupació, i de cooperació territorial. Tot seguit passarem a comentar-les.

2.5.2. LA POLÍTICA REGIONAL²⁷

Una de les preocupacions latents de la política regional europea és guanyar una major efectivitat.²⁸ Cal recordar que per al període

27. Vegeu: José Villaverde, «¿Qué hay de nuevo en la política regional de la Unión Europea?», *Cuadernos de Información Comercial*, núm. 191, 2006, p. 101-108.

28. En aquest sentit es poden consultar el treball següent: H. Armstrong (2004), «Regional Policy», a: EL-AGRAA, A. M. (ed.), *The European Union: Economics and Policies*, Prentice Hall. Així mateix, podeu consultar l'estudi: A. de la Fuente (2002), «Does cohesion policy work? Some general considerations and evidence from Spain», *Mimeo*, Institut d'Anàlisi Econòmiques, Barcelona.

QUADRE I-11. PERSPECTIVES FINANCERES DE LA UNIÓ EUROPEA (2007-2013)

Conceptes	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007-2013	Abril 2006 ¹
1. Creixement i ocupació	51,1	52,1	53,3	54,0	54,9	56,4	57,8	379,7	382,1
1.a Competitivitat	8,3	8,9	9,5	10,2	11,0	11,8	12,6	72,1	74,2
1.b Cohesió	42,8	43,3	43,8	43,8	44,0	44,6	45,2	307,6	307,9
2. Preservació i gestió de recursos naturals:	55,0	54,3	53,7	53,0	52,4	51,8	51,1	371,2	371,3
les despeses relacionades amb els mercats agrícoles i pagaments directes	43,1	42,7	42,3	41,9	41,5	41,0	40,6	293,1	293,1
3. Ciutadania, llibertat, seguretat i justícia	1,1	1,2	1,3	1,4	1,6	1,7	1,9	10,3	10,8
3.a Llibertat, seguretat i justícia	0,6	0,7	0,8	0,9	1,1	1,2	1,4	6,6	6,6
3.b Altres polítiques internes (ciutadania)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	3,6	4,1
4. La UE com a actor a escala global	6,3	6,6	6,8	7,1	7,4	7,7	8,1	50,0	51,0
5. Administració	6,7	6,9	7,1	7,2	7,3	7,5	7,7	50,3	50,3
6. Compensacions	0,4	0,2	0,2	—	—	—	—	0,8	0,8
Total de compromisos de despeses	120,6	121,3	122,4	122,8	123,6	125,1	126,6	862,4	866,4
Total de pagaments	116,7	119,5	111,8	118,1	115,6	119,1	118,6	819,4	—
En percentatge de la RNB									
Total de despeses	1,10	1,08	1,06	1,04	1,03	1,02	1,00	1,045	1,050
Total de pagaments	1,06	1,06	0,97	1,00	0,96	0,97	0,94	0,99	—
Límit dels recursos propis	1,24	1,24	1,24	1,24	1,24	1,24	1,24	1,24	1,24
Marge disponible	0,18	0,18	0,27	0,24	0,28	0,27	0,30	0,25	—

1. Increment de les despeses acordades després de les negociacions amb el Parlament Europeu del 4 d'abril de 2006, encara pendent de l'aprovació definitiva pel Parlament en la sessió plenària del pròxim mes de maig.

Font: Consell Europeu, Document 15915/05 sobre perspectives financeres 2007-2013, de 19 de desembre de 2005.

2007-2013 les estimacions de la Comissió Europea consideren que l'aplicació de la política regional podria suposar un increment addicional del 4% del PIB per als països de l'ampliació. Per facilitar aquesta millora en la consecució dels seus objectius, la Comissió ha considerat necessari reorientar aquesta política amb una visió més estratègica, d'acord amb l'Estratègia de Lisboa i el paquet de «perspectives financeres» per al període 2007-2013.

Així, la nova política regional redueix els objectius, en passar de nou (fons de cohesió; objectius 1, 2 i 3; Interreg, Urban, Equal, Leader+, i desenvolupament rural i

reestructuració del sector pesquer fora de l'objectiu 1) a tres (convergència, competitivitat regional i ocupació, i cooperació territorial europea). També passa de sis instruments (fons de cohesió, FEDER, FSE, FEOGA-Orientació, FEOGA-Garantia i FIFG) a tres (fons de cohesió, FEDER i FSE). (Vegeu el quadre I-12.)

La nova política regional prioritza principalment les actuacions en matèria de capital humà, innovació i desenvolupament tecnològic en les petites i mitjanes empreses, sense oblidar les inversions en infraestructures, el transport i el medi ambient. (Vegeu el quadre I-13.)

QUADRE I-12. LA POLÍTICA EUROPEA: OBJECTIUS I INSTRUMENTS

2000-2006		2007-2013	
Objectius	Instruments financers	Objectius	Instruments financers
Fons de cohesió	Fons de cohesió	Convergència	Fons de cohesió
Objectiu 1	FEDER		FEDER
	FSE		FSE
	FEOGA-Orientació		
	FIFG		
Objectiu 2	FEDER	Competitivitat regional i treball:	FEDER
		Àmbit regional	FSE
	FSE	Àmbit nacional	
Objectiu 3	FSE	Cooperació territorial europea	FEDER
INTERREG	FEDER		
URBAN	FEDER		
EQUAL	FSE		
LEADER +	FEOGA-Orientació		
Desenvolupament rural i reestructuració del sector pesquer fora del objectiu 1	FEOGA-Garantia		
9 objectius	6 instruments	3 objectius	3 instruments

Font: José Villaverde, «¿Qué hay de nuevo en la política regional de la Unión Europea?», *Cuadernos de Información Comercial*, núm. 191, 2006, pags. 101-108.

QUADRE I-13. LA NOVA POLÍTICA REGIONAL EUROPEA: TRES BÀSICS

Programes i instruments	Elegibilitat	Prioritats	Assignacions
Objectiu convergència			81,7 per 100 (251.330)
Programes nacionals i regionals	Regions amb PIB per càpita <75 per 100 mitjana UE-25	Innovació Medi ambient i prevenció	57,6 per 100 (177.290)
FEDER	Regions de l'efecte estadístic (Regions phasing-out)	Accessibilitat	4,1 per 100 (12.520)
FSE		Infraestructures Recursos humans Capacitat administrativa	
Fons de cohesió	Estats membres amb una RNA per càpita <90 per 100 mitjana UE-25 Energies renovables	Transport Transport sostenible Medi ambient	20,0 per 100 (61.420)
Objectiu competitivitat regional i treball			15,8 per 100 (48.790)
Programes regionals (FEDER) i nacionals (FSE)	Els estats membres proposen una llista de regions (NUTS I o II) Regions phasing-in	Innovació Medi ambient i prevenció de riscos	12,4 per 100 (38.400)
		Accessibilitat	3,4 per 100 (10.390)
Objectiu "cooperació territorial europea"		Estratègia europea pel treball	
Programes i xarxes transfrontereres i transnacionals	Regions frontereres i grans regions de cooperació transnacionals	Innovació Medi ambient i prevenció de riscos	2,44 per 100 (7.500) dels quals: 77,6 per 100 cooperació transfronterera
		Accessibilitat Cultura i educació	18,5 per 100 cooperació transnacional
			3,9 per 100 cooperació interregional + ENPI

Nota: Totes les xifres absolutes estan expressades en milions d'euros a preus del 2004.

Font: José Villaverde, «¿Qué hay de nuevo en la política regional de la Unión Europea?», Cuadernos de Información Comercial, núm. 191, 2006, pags. 101-108.

Un altre canvi important és el que deriva de la nova categoria regional, en desaparèixer les regions dels objectius 1, 2 i 3, i en crear-se quatre grups de regions NUTS 2. (Vegeu el quadre I-14.)

Segons aquesta nova classificació, les regions de l'objectiu de convergència amb un PIB per càpita inferior al 75% de la mitjana de la UE-25 són setanta regions, amb una població de 124 milions d'habitants de la UE-25 i quasi 154 milions per a la UE-27.

Les regions de l'objectiu de convergència amb l'«efecte estadístic» o regions *phasing-out*²⁹ són setze regions de la UE-15, amb una població de 16,4 milions d'habitants. D'alta banda, les regions de l'objectiu de competitivitat regional i ocupació

amb l'efecte *phasing-in*³⁰ són tretze regions, amb una població de 19 milions d'habitants. Les altres regions de l'objectiu de competitivitat regional i ocupació són 155 regions, amb una població de 295 milions d'habitants.

Espanya ha estat el país de la UE-15 que més s'ha beneficiat en termes absoluts de la política regional comunitària. Es calcula que entre el 1989 i el 2006 s'hauran rebut més de 105.000 milions d'euros, valorats en preus constants de l'any 1999. Aquestes ajudes han experimentat un increment continuat des dels 540 milions anuals del període 1986-1988, passant pels 2.400 del període 1989-1993 (paquet Delors I), els 5.900 del període 1994-1999 (paquet Delors II) i els 8.900 del període 2000-2006 (agenda 2000).

QUADRE I-14. CLASSIFICACIÓ DE LES REGIONS NUTS 2 PER OBJECTIUS

Tipologia regional	UE-25			UE-27		
	Nombre de regions	Població Milions	Percentatge de la UE	Nombre de regions	Població Milions	Percentatge de la UE
Objectiu convergència						
Regions amb PIB per càpita <75 mitja UE-25	70	124	27,3	84	153,7	31,7
Regions de l'efecte estadístic (phasing-out)	16	16,4	3,6	16	16,4	3,4
Total	86	140,4	30,9	100	170,1	35,1
Objectiu competitivitat regional i treball						
Regions phasing-in	13	19	4,2	13	19	3,9
Altres regions	155	295,2	64,9	155	295,2	61,0
Total	168	214,3	69,1	168	314,3	64,9

Font: José Villaverde, «¿Qué hay de nuevo en la política regional de la Unión Europea?», *Cuadernos de Información Comercial*, núm. 191, 2006, pags. 101-108.

29. Són regions amb un PIB per càpita superior al 75% de la mitjana de la UE-25, però inferior al 75% de la mitjana de la UE-15.

30. Es tracta de regions que en el període de programació 2000-2006 pertanyien a l'objectiu 1, però que de nou, amb dades del període 2000-2002, sobrepassen ja el llindar del 75% del PIB per càpita de la UE-15.

Per al període 2007-2013, el volum d'ajudes estructurals es calcula, en euros constants del 2004, en uns 4.600 milions anuals.³¹ Les estimacions més solvents, que s'han fet amb el model Hermin,³² consideren que, com a mitjana anual, les ajudes estructurals han permès créixer 0,4 punts percentuals per sobre del que s'hauria crescut sense aquestes ajudes. També s'ha estimat que les ajudes programades per al període 2007-2013 suposaran un creixement addicional de 0,2 dècimes percentuals per any.

31. La quantitat total dels ajuts que rebrà Espanya és de 32.500 milions d'euros, però no se'n coneix encara la distribució interna per comunitats autònomes amb un mínim grau de fiabilitat, entre d'altres coses perquè dependrà de la capacitat que tenguí cada regió d'arrancar projectes europeus en el camp de la innovació i la recerca.

32. Vegeu: S. Sosvilla-Rivero i J. A. Herce (2004), «La política de cohesió europea y la economía española: evaluación y prospectiva» (document de treball), Reial Institut Elcano.